

ILMIY VA AMALIY HAMKORLIK RIVOJI

kishloq xoʻjaligi sohasida koʻplab istiqbolli loyihalarni hayotga tatbiq etishda yangi bosqichni boshlab beradi

Fargʻona va Xitoyning oʻzaro mustahkam rishtalar bilan bogʻlab turuvchi doʻstona aloqalar juda qadim tarixga ega. Bir paytlar Buyuk Ipak yoʻli boʻylab Dovon (hozirgi Fargʻona) va Chin (Xitoy) mamlakatlari oʻrtasida asrlar mobaynida davom etgan ikki tomonlama manfaatli aloqalar bugungi kunda zamonaviy mezonlar asosida takomillashib, rivojlanib bormoqda.

Shu yilning 16 avgust kuni Xitoy qishloq xoʻjaligi akademiyasi, qishloq xoʻjaligi sohasiga ixtisoslashgan institutlar, ilmiy markazlar rahbarlari, olimlaridan iborat bir guruh rasmiy delegatsiya aʼzolari viloyatimizga tashrif buyurishdi. Oʻzbekona udumga koʻra mehmonlar viloyatimizning chegara hududi Yozyovon tumanida kutib olindi. Shundan soʻng mehmonlar tashrif rejasiga muvofiq Quva tumanida joylashgan Paxta selektsiyasi, urugʻchiligi va etishtirish agrotexnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti Fargʻona ilmiy-tajriba stantsiyasiga yoʻl olishdi. Karnay-surnay sadolari ostida, non-tuz bilan kutib olingan mehmonlar yurtimiz bogʻlarida etishtirilgan shirindan-shakar mevalar, poliz mahsulotlaridan bahramand boʻlishdi hamda mehmonlarga milliylikimizni aks ettiruvchi sovgʻalar tuhfa etildi. Institut hovlisida bir piyola choy ustida samimiy suhbat uyushtirildi, milliy va mumtoz musiqa jozibasi barchani shodon davraga chorladi.

Fargʻona ilmiy-tajriba stantsiyasida boʻlib oʻtgan uchrashuvda qishloq xoʻjaligi sohasida ikki tomonlama oʻzaro manfaatli hamkorlik aloqalarini mustahkamlash, ayniqsa, paxtachilik tarmogʻida ilmiy va amaliy hamkorlikni rivojlantirish borasida fikr-mulohaza yuritildi.

Bu yil viloyatimizda 95 ming gektar paxta maydonida 275 ming tonna sifatli hosil etishtirish rejalashtirilgan, dedi viloyat hokimi oʻrinbosari Ulugʻbek Nosirov. Aynan paxtachilik sohasiga ixtisoslashgan 4 mingta fermer xoʻjaliklari faoliyatida ilmiy va hayotiy tajribani oʻzaro uygʻunlashtirishda Fargʻona ilmiy-tajriba stantsiyasining juda katta xizmati bor. Viloyatimiz tabiiy-iqlim sharoitiga mos yangi navlar yaratish, joylashtirish, hosildorlikni oshirish, turli kasallik va zararkunanda hashoratlarga qarshi kurashish kabi sohalarda doimiy hamkorlik yoʻliga qoʻyilgan.

2017 yilgi dehqonchilik yilida 245 gektar eri mavjud boʻlgan Fargʻona ilmiy-tajriba stantsiyasining 70 gektarida tajriba tariqasida bir necha istiqbolli paxta navlari parvarishlandi. Qishloq xoʻjaligi sohasida koʻplab akademiklar, professorlar, fan doktorlari va nomzodlarini tarbiyalagan ushbu markazda hozirgi kunda 12 nafar ilmiy xodimlar samarali faoliyat koʻrsatmoqda. Dastlabki hisob-kitoblarga qaraganda, joriy dehqonchilik yilida har gektar erdan oʻrtacha 45 tsentnerdan sifatli hosil olish oʻzida tutilyapti.

Fargʻona ilmiy-tajriba stantsiyasi tasarrufidagi Quva birlamchi elita gʻoʻza urugʻchiligi laboratoriyasi dalalarida davom etgan yuzma-yuz muloqotda paxtachilik sohasidagi hayotiy, ilmiy tajribalar boʻyicha oʻzaro fikr almashildi.

Gʻoʻza parvarishi agrotexnologiyasi, biologik usullarni qoʻllash, ilmiy yondashuv singari sohalardagi tajribalarimiz bir-biriga juda yaqin, deydi Xitoy qishloq xoʻjaligi akademiyasi qoshidagi paxtachilikni oʻqitish instituti rahbari Li¹Fu³gan. Oʻzbekona Qolaversa, tuproq unumdorligi, tabiiy-iqlim sharoiti borasidagi jihatlar ham bir-biriga juda oʻxshaydi. Bu esa hamkorlik istiqbolini taʼminlashda juda muhim ahamiyatga ega.

Bu tashrifdan ko'rib chiqilgan maqsad ham o'zaro tajriba almashish, ilmiy-amaliy hamkorlikni rivojlantirish, yangi g'oyalar, qo'ng'iroqlar, qo'ng'iroqlar va navlari yaratishda yaqin hamkorlikni yo'lga qo'yishga qaratilgan.

Ta'kidlash joizki, istiqloq yillarida yurtimiz va xitoylik olimlar o'rtasida bevosita qishloq xo'jaligi sohasida ham samimiy hamkorlik izchil davom etmoqda. Farg'ona ilmiy-tajriba stantsiyasi katta ilmiy xodimi, qishloq xo'jaligi fanlari doktori, professor Nazirjon O'razmatov 1993, 1996 yillarda Xitoyda o'zaro tajriba almashib kelgan. Professorning e'tirof etishicha, "Andijon-60" navi aynan Xitoy tajribasi asosida chatishtirilgan. Qadrdonlar bu galgi muloqot chog'ida ilmiy hamkorlik ko'lamini bugungi kun talabi asosida rivojlantirish borasida bir-birlarini qo'llab-quvvatlashdi. Mamlakatimiz qishloq xo'jaligi sohasining eng ko'zga ko'ringan olimlari, qishloq xo'jaligi fanlari doktorlari Shuhrat Teshayev, Shodmon Namozovlar ishtirokida bo'lib o'tgan amaliy mashg'ulotlar juda ham maroqli o'tdi.

Mustaqillik yillarida Farg'ona ilmiy-tajriba stantsiyasi olimlari tomonidan "Bo'ston", "Al Farg'ona", "Qubbo", "O'zPiti-2201", "O'zPiti-2202", "Beshariq-96" singari bir qator yangi g'oyalar, qo'ng'iroqlar va navlari yaratilib, amaliyotga muvaffaqiyatli joriy etilgan.

Shu yilning 22-23 iyun kunlari viloyatimizga tashrifi chog'ida muhtaram Prezidentimiz yangi istiqbolli navlar yaratish, qishloq xo'jaligi sohasida ilmiy yondashuvni kuchaytirish borasida zimmamizga muhim vazifalar topshirdi, deydi seleksioner olim Maxsutali Hojimatov. "Hozirgi kunda viloyatimiz iqlim sharoitiga mos bo'lgan bir necha navlarni takomillashtirish, ham fermer, ham sanoat tarmog'ini uchun sifatli tola beruvchi, jahon andozalariga javob beradigan, suvga chidamli, tejamkor, serhosil navlar ustida ilmiy izlanishlar olib borilyapti. O'zimiz "Bo'ston", "Al Farg'ona", "O'zPiti-2201" navlarining asosiy muallifimam. Ayni paytda viloyatimiz iqlim sharoiti uchun eng maqbul hisoblanuvchi "O'zPiti-2201" g'oyalar, qo'ng'iroqlar va navlari har jihatdan takomillashtirish maqsadida ilmiy va amaliy tajribani o'zaro uyg'unlashtirgan holda ish olib boryapman. Bugun xitoylik olimlar bilan g'oyalar, qo'ng'iroqlar va navlari seleksiyasi faoliyatiga zamonaviy mezonlar asosida yondoshish bo'yicha hamkorlik kelishuvlariga erishildi.

Shuningdek, bevosita dalaning o'zida bo'lib o'tgan suhbatlarda Farg'ona ilmiy-tajriba stantsiyasi olimlari tomonidan olib borilayotgan sa'y-harakatlar, ilmiy izlanishlar va salohiyat, yangi g'oyalar, qo'ng'iroqlar va navlari yaratish va takomillashtirish sohalarini bo'yicha taqdimot marosimlari o'tkazildi. Cho'ld hududlarda hosildorlikni oshirish, sharoitlarning darajasini pasaytirish, erlarning meliorativ holatini yaxshilash yuzasidan o'zaro fikr almashildi. Muhtaram Prezidentimiz tavsiyasi asosida Markaziy Farg'ona hududidagi hosildorligi past erlarga boshqa ekinlarni joylashtirish bo'yicha olimlarimiz tomonidan ilmiy asoslangan reja ishlab chiqilgani ta'kidlandi.

Viloyatimizga amalga oshirilgan bir kunlik tashrif doirasida xitoylik mehmonlar istiqloq yillarida Marg'ilon va Farg'ona shaharlari, Quva tumanida amalga oshirilgan ishlar bilan yaqindan tanishib, xalqimizning yaratuvchanlik va bunyodkorlik salohiyatiga yuqori baho berishdi.

Xitoy rasmiy delegatsiyasini viloyat hokimi, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi^{2/3} Senati a'zosi Shuhrat G'aniyev qabul qildi va samimiy muloqot chog'ida ikki tomonlama manfaatli hamkorlik ko'lamini yanada kengayishiga ishonch bildirildi.

